

EESTI LINNADE JA VALDADE LIIT
ASSOCIATION OF ESTONIAN CITIES AND MUNICIPALITIES

**Kohalike omavalitsuste ettepanekud
riigieelarve strateegiasse 2020-2023
ja
2020. aasta riigieelarve
läbirääkimistele**

Tiit Kirss

KOLMAPÄEV, 13. veebruar 2019

#LVP_2019

Meeldetuletuseks

Alus

Riigieelarve seadus (vastu võetud 19.02.2014)

§ 46. Riigieelarve seos kohaliku omavalitsuse üksuste eelarvetega

(1) Riigieelarvest antakse kohaliku omavalitsuse üksustele toetust:

- 1) tasandusfondist;
- 2) toetusfondist;
- 3) juhtumipõhiselt konkreetse tegevuse või investeeringu toetamiseks.

Riigieelarve seadus (vastu võetud 19.02.2014)

§ 46. Riigieelarve seos kohaliku omavalitsuse üksuste eelarvetega

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuste ning üleriigiliste kohaliku omavalitsuse üksuste liitude esindajad ja Vabariigi Valitsuse esindajad peavad läbirääkimisi eesmärgiga kokku leppida järgmistes küsimustes:

- 1) **edasiantavate maksude** osa suurus ja laekumise põhimõtted;
  - 2) käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud **toetuste** jaotamise alused, kasutamise tingimused, suuruse kujunemise põhimõtted ning suurused eelarvestrateegia perioodiks ja eelarveaastaks;
  - 3) kohaliku omavalitsuse üksusele seadusega pandud **riiklike ülesannete kulude katmise** põhimõtted;
- [jätkub]

Riigieelarve seadus (vastu võetud 19.02.2014)

§ 46. Riigieelarve seos kohaliku omavalitsuse üksuste eelarvetega

(2) Kohaliku omavalitsuse üksuste ning üleriigiliste kohaliku omavalitsuse üksuste liitude esindajad ja Vabariigi Valitsuse esindajad peavad läbirääkimisi eesmärgiga kokku leppida järgmistes küsimustes:

4) käesoleva lõike punktides 1 ja 2 nimetatud informatsiooni **eelarvestrateegias ja riigieelarve eelnõus kajastamise metoodika;**

5) finantsdistsipliini tagamise meetmed ja kohaliku omavalitsuse üksuste konsolideeritud eelarve puudujäägi või ülejäägi suurus eelarvestrateegia perioodiks;

Eesti Linnade ja Valdade Liidu ettepanekud

Heaks kiidetud ELVL juhatuse 15.01.2019 koosolekul.

Esitatud riigihalduse ministrile 29.01.2019.

I Kohalike omavalitsuste tulubaasi taastamine

Ettepanek 1

Arvestades varasemalt saavutatud kokkuleppeid, **taastada kohalikele omavalitsustele ülekantava tulumaksumäär majanduslanguse eelse perioodi tasemele** arvestades ka maamaksuvabastuste kompenseerimise eesmärgil tulumaksu eraldamise määra tõstmist 0,2 protsendipunkti võrra ning 2018 ja 2019 aastal lisandunud ülesannete täitmiseks tulumaksu eraldamise määra tõstmist.

I Kohalike omavalitsuste tulubaasi taastamine

	2017	2018	2019	2020 kava	2021 kava	2022 kava	2023 kava
Tulumaksu %	11,6	11,86	11,93	11,96	12,16	12,18	12,18

2020.a. osas Tulumaksuseadus näeb ette 11,96 %.

Järgnevate aastate % suurenemist tänane seadus ette ei näe.

I Kohalike omavalitsuste tulubaasi taastamine

Ettepanek 2

Taastada tasandusfond 2009. aasta alguse tasemel proportsionaalselt ja ajaliselt sarnaselt tulumaksu taseme taastamisega.

	2017*	2018	2019	2020 kava	2021 kava	2022 kava	2023 kava**
Tasandusfond (TaF) - €	78 357 336	90 181 000	102 078 000	104 342 290	110 143 800	110 143 800	110 143 800
- tulude taastamiseks	77 012 000	88 771 303	99 771 303	103 099 490	109 000 000	109 096 200	109 096 200
- keskkonnanõuetasude kompensatsioon	929 336	831 757	733 000	636 000	537 000	440 000	440 000
- väikesaarte toetus	416 000	577 940	606 800	606 800	606 800	606 800	606 800

* 2017.a. Tasandusfondi struktuur on viidud vastavusse 2018.a riigieelarves kajastatud tasandusfondi struktuuriga. Tasandusfondi ei ole lisatud vahendeid regionaalkomponendi kulude katteks.

** 2023 .a. taotlust täpsustatakse pärast Rahandusministeeriumi 2019 aasta kevadise majandusprognooosi avaldamist.

II Eraldised kohalike teede hoiuks

Ettepanek

Suurendada kohalike teede hoiuks eraldavate vahendite mahtu.

II Eraldised kohalike teede hoiuks

	2017	2018	2019	2020 kava	2021 kava	2022 kava	2023 kava
Eraldised kohalike teede hoiuks (toetusfondis) (€)	29 312 500	29 312 500	29 313 000	43 498 371	45 494 878	47 494 723	50 000 000
Kasv võrr. eelm. aastaga				+14 185 371	+ 1 996 507	+ 1 999 845	+2 505 277

III Ettepanekud toetusfondi

eraldiste osas

Ettepanek

Töötada läbi võimalused kuidas tõsta toetusfondis kohalike ülesannete täitmiseks antavad sihtotstarbelised toetused hiljemalt aastaks 2021 ümber kohalike omavalitsuste tulubaasi, jaotades vastavad vahendid tulumaksu ja tasandusfondi (üldotstarbelise toetuse) kaudu ja indekseerides seejuures tasandusfondi lisatavate vahendite kasvu.

Toetusfondi suuruse üle ELVL numbrilisi taotlusi veel ei esitanud. Seda tehakse eelseisvate läbirääkimiste käigus.

Taustaks. RES 2019-2022 on kavandatud toetusfond järgmiselt

	2018 RE	2019*	2020*	2021*	2022*
Haridustoetus¹	314 181 000	314 181 000	314 181 000	314 181 000	314 181 000
Koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus	13 500 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Huvihariduse ja huvitegevuse toetus	14 250 000	14 250 000	14 250 000	14 250 000	14 250 000

Taustaks. RES 2019-2022 on kavandatud toetusfond järgmiselt

	2018 RE	2019*	2020*	2021*	2022*
Toimetulekutoetusteks ja vajaduspõhine peretoetus	24 019 000	18 234 000	18 234 000	17 734 000	16 234 000
Sotsiaaltoetused ning -teenuste osutamise toetus	3 000 000	2 597 000	2 597 000	2 597 000	2 597 000
Raske ja sügava puudega laste lapsehoiuteenus toetus	2 650 000	2 650 000	2 650 000	2 650 000	2 650 000

Taustaks. RES 2019-2022 on kavandatud toetusfond järgmiselt

	2018 RE	2019*	2020*	2021*	2022*
Asendus- ja järelhooldusteenuse toetus	16 704 000	17 788 000	17 788 000	17 788 000	17 788 000
Matusetoetus	3 970 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Kohalike teede hoiu toetus	29 313 000	29 313 000	29 313 000	29 313 000	29 313 000
Jäätmehoolduse arendamine	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000
Sündide ja surmade registreerimise kulude hüvitis	1 127 000	1 127 000	1 127 000	1 127 000	1 127 000

IV Muud ettepanekud tulubaasi täiendamise osas

Ettepanek 1

Jätkata läbirääkimisi dividendide tulu pealt makstava tulumaksu osaliseks eraldamiseks kohalikele omavalitsustele. See võimaldaks parandada sidet omavalitsuste ja ettevõtlussektori vahel.

IV Muud ettepanekud tulubaasi täiendamise osas

Ettepanek 2

Luaa töötav kohalik maksude süsteem.

Laiendada omavalitsuste võimalusi tulu kogumiseks. Täiendada kohalike maksude loetelu (nt turismimaks) ja kaaluda müügitaksu taastamist juriidiliselt korrektses maksuvaidlusi välistavas sõnastuses, et laiendada omavalitsuste võimalusi tulu kogumiseks. Kohalike maksude seaduse sõnastus vajab ajakohastamist, viimaks selle vastavusse teiste õigusaktidega.

Valdkondlikud ettepanekud 2020

Kogume / täpsustame neid hetkel tööühmades, märtsis esitame valitsusdelegatsioonile.

- rahanduse- ja maksupoliitika tööühm
- hariduse ja noorsootöö valdkonna tööühm
- töö-, sotsiaal- ja tervise tööühm
- transpordi ja teede tööühm
- IKT tööühm
- kultuuri- ja spordivaldkonna tööühm
- keskkonna ja maaküsimuste tööühm

Peatume lõpetuseks 2019.a.
numbritel

2019. aasta riigieelarve seadusega
tasandus- ja toetusfondi arvatud
vahendid

	2018 RE	2019 RE	Muutus (eurot)	Muutus (%)
Tasandus- ja toetusfond kokku	514 325 000	546 190 000	31 865 000	6%
Tasandusfond	90 181 000	102 078 000	11 897 000	13%
Toetusfond	424 144 000	444 112 000	19 968 000	5%
- üldhariduskoolide pidamiseks antav toetus	314 181 000	341 750 000	27 569 000	9%
- toimetulekutoetuste maksmise hüvitis	24 019 000	18 234 000	-5 785 000	-24%
- sotsiaaltoetuste ning -teenuste osutamise toetus	3 000 000	0	-3 000 000	-100%

	2018 RE	2019 RE	Muutus (eurot)	Muutus (%)
- vajaduspõhise peretoetuse maksmise hüvitis	730 000	0	-730 000	-100%
- rahvastikutoimingute hüvitis*	1 127 000	1 127 000	0	0%
- kohalike teede hoiu toetus	29 313 000	29 313 000	0	0%
- raske ja sügava puudega lastele abi osutamise toetus	2 650 000	2 650 000	0	0%
- jäätmehoolduse arendamine	2 200 000	0	-2 200 000	-100%

	2018 RE	2019 RE	Muutus (eurot)	Muutus (%)
- huvitegevuse toetus	14 250 000	14 250 000	0	0%
- koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetus	12 000 000	15 000 000	3 000 000	25%
- matusetoetus	3 970 000	4 000 000	30 000	1%
- asendus- ja järelhooldusteenu se toetus	16 704 000	17 788 000	1 084 000	6%

- *2018. aasta toetusfondi jääkidest on rahandusministri 28.01.2019 käskkirjaga nr 1.1-4/12 kantud üle 22 225 eurot 2019. aastasse, mis võimaldab rahvastikutoimingute hüvitiseks välja maksta kokku 1 149 225 eurot.

- Sotsiaaltoetuste ning –teenuste osutamise ja jäätmehoolduse arendamise toetused on 2019. aastast ümber tõstetud omavalitsuste tulubaasi ehk jaotatud läbi nende tulumaksu ja tasandusfondi laekumiste suurendamise.

Vajaduspõhise peretoetuse maksmise meedet 2019. aastast enam ei ole.

Tänaan kuulamast!

